

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของ
ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

Relationship between the School Administrators' Desirable Characteristics and the
Effectiveness of the Teachers' Performances in Schools under the Office of
Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2

ภัทราภา วงศ์พันธ์*

ดร.วีระวัฒน์ ดวงใจ**

ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ และหาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 333 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 111 คน ครูผู้สอน 222 คน โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ตัวแปร สถานภาพการทำงาน ใช้การทดสอบ (t-test) ส่วนตัวแปรประสพการณ์ในการทำงาน ขนาดโรงเรียน ใช้การทดสอบ (F-test) การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการทำงานต่างกัน พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าโดยภาพรวม แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนที่มีประสพการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ข้าราชการบำนาญ โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปลวกทาดุสภาวีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่าโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ส่วนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = 0.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการและการเป็นผู้นำสังคมและชุมชน ส่วนแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการทำงานของครูของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของเชี่ยวชาญ 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน พัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to investigate school administrators' desirable characteristics and the effectiveness of teachers' performance under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2; 2) to compare school administrators' desirable characteristics as perceived by school administrators and teachers, classified by school size and work experience; and 3) to compare the effectiveness of teachers' performance as perceived by school administrators and teachers, classified by school size and work experience; 4) to find out the relationship between school administrators' desirable characteristics and the effectiveness of teachers' performance; and 5) to establish the guidelines for developing school administrators' desirable characteristics and the effectiveness of teachers' performance. In total, 333 samples comprised 111 school administrators and 222 teachers under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2 in the academic year 2016, using Krejcie and Morgan's table along with a multi-stage random sampling technique. The instrument used for collecting data was a set of 5-point rating scale questionnaires. The statistics for this research were mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D), t-test, F-test, and Pearson's Product Moment Correlation.

The findings were as follows:

1. The desirable characteristics of school administrators, were at the highest level.
2. The effectiveness of teachers' performance in general, were at the highest level.
3. The comparison on the desirable characteristics of school administrators working in schools of different size, as a whole, was different at the.05 level of significant difference, whereas there was no significant difference found in terms of work experience.
- 4 The comparison on the desirable characteristics of school administrators and the effectiveness of teachers' performance in general working in schools of different size, as a whole, was different
5. The comparison of the desirable characteristics of school administrators and the effectiveness of

teachers' performance, classified by different work experience, as a whole, showed no difference.

6. The relationship between school administrators' desirable characteristics and the effectiveness of teachers' performance waste medium level. The coefficient of correlation was at a significance level of 0.05.

7. The guidelines for developing school administrators' desirable characteristics comprised three categories: leaders in systematization, leaders in academic affairs, society and community leaders. In addition, the guidelines for developing the effectiveness of teachers' performance in accordance with the experts' perspectives involved four categories :Lesson plan development and implementation in actual classroom settings, developing effective instructional materials on a regular basis, embedding critical and creative thinking into practice targeting permanent changes in learners' behavior, and reporting the learners' quality development systemically.

Keywords : School administrators' desirable characteristics, Effectiveness of the teachers' performances

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1) ดังนั้นเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์มี จิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ทำงานเป็นกลุ่มได้ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย ก้าวทันโลก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดแรงผลักดันในการทำงานที่ส่งต่อคุณภาพของนักเรียน ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดสถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบไปด้วย การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน การเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเองในเชิงและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ได้แก่ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน (มาตรฐานครูสภา 2556, หน้า 69)

ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดของคณะกรรมการคุรุสภา ด้านเป็นผู้นำทางวิชาการ การที่จะปฏิรูปการเรียนให้สำเร็จได้ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในด้านวิชาการต่างๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การประเมินผล เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องมีศักยภาพในการนิเทศการเรียนการสอนของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ (ไชยา ภาวะบุต 2554, หน้า 192)

คำถามการวิจัย

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีสถานภาพในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
6. ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
7. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตามสถานภาพในการทำงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนตามขนาดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตามประสพการณ์ในการทำงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

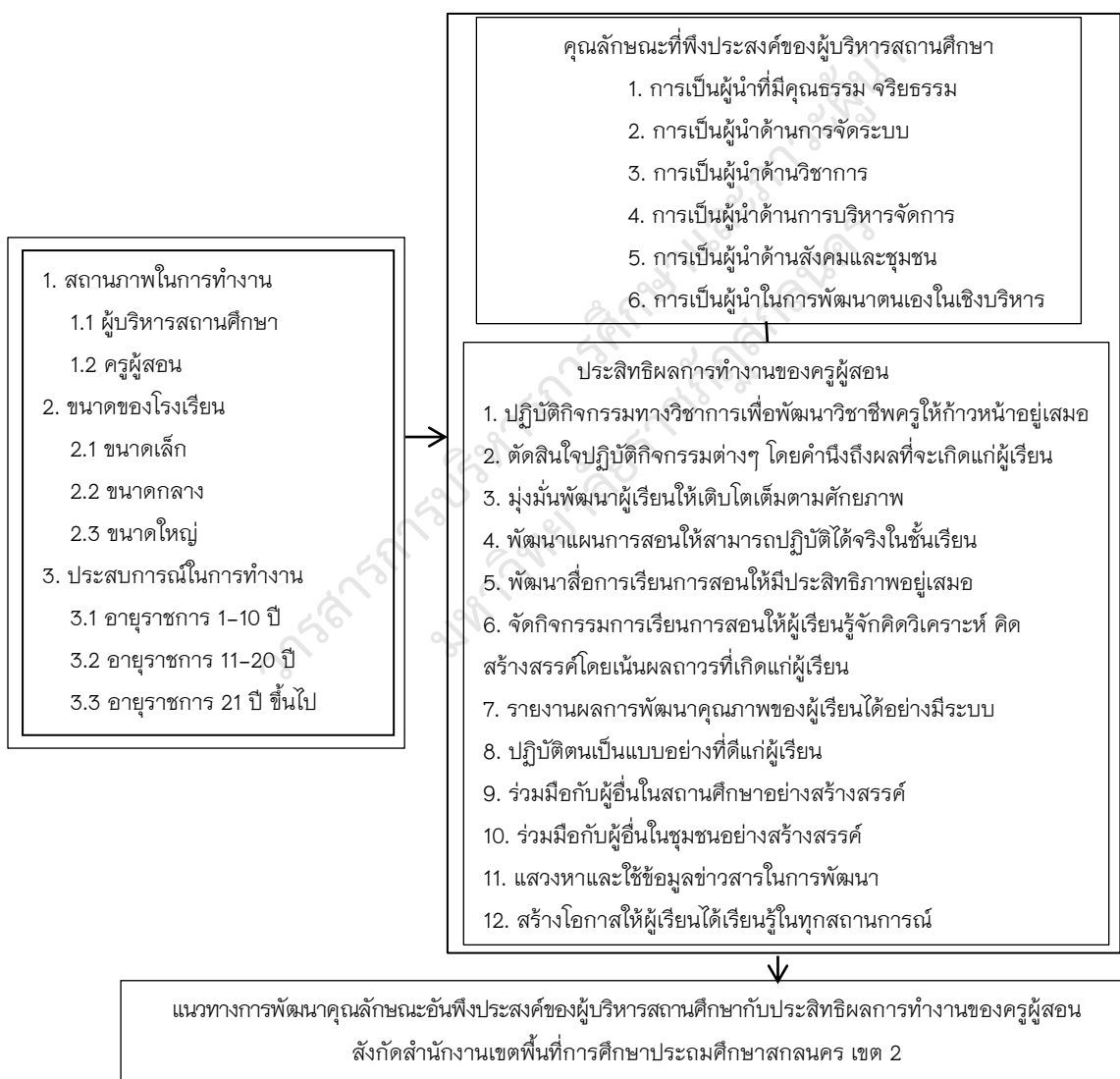
6. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

7. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สุ่มได้จาก ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,678 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 256 คน ครูผู้สอน 2,412 คน จาก 256 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครูผู้สอน จำนวน 222 คน รวม 333 คน จาก 111 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ ขนาดของโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่อยู่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert มีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตรับรองการทำวิจัยเพื่อเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมขอความอนุเคราะห์ทางโรงเรียนโดยแจ้งระยะเวลาในการไปรับและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวเองครบทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage %) ค่าเฉลี่ย (Mean $\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือแบ่งออกเป็น หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา (IOC) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) ตามวิธีการของ Pearson 2.3หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ Cronbach's Alpha Coefficient
3. สถิติในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean $\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.) ค่า (t-test) (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
2. ประสิทธิภาพการทำงานของคุณครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพการทำงานของคุณครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพการทำงานของคุณครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการทำงานของคุณครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน
6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานของคุณครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ระดับ .50
7. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ และการเป็นผู้นำสังคมและชุมชน ส่วนแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของคุณครูผู้สอนนั้น ได้แก่ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน พัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และต้องรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตา กรุณา รักษาจรรยาบรรณของวิชาชีพ ไม่ทำผิดหรือหลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานให้ประสบความสำเร็จ และมีความพากเพียรทำงานอย่างต่อเนื่อง 1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ เข้าใจขอบข่ายโครงสร้างทางการศึกษา จัดทรัพยากรให้เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นผู้นำด้านวิชาการ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน 1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนเพื่อนำองค์กรไปสู่ภาพลักษณ์ใหม่ ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคตให้ครู ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของสถานศึกษา มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษา

1.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อสังคมและชุมชนส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองและชุมชน 1.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา การเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงกล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่สมบูรณ์

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เมื่อพิจารณา ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนเข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้อยู่เสมอ 2.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนอ่อนให้พัฒนาดีขึ้น 2.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนให้ความรู้และให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือทำในสิ่งที่ผู้เรียนมีความถนัดการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายคน 2.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนครูมีการจัดทำแผนการสอนทุกรายวิชา 2.5 พัฒนาลือการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนจัดหา จัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ 2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

2.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลบันทึกผลหลังสอนเป็นรายบุคคล

2.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการ 2.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนทำงานกับเพื่อนร่วมงานด้วยความสมัครใจและจริงใจเอื้อเฟื้อ 2.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมรณรงค์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆ แล้วนำมาสังเคราะห์นำสิ่งที่ดีมาพัฒนา

2.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ใน

ระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ถามและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่นักเรียนสนใจ เปิดโลกทัศน์ใหม่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวารสารณ์ ดำรงวัฒนกุล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ระดับ .50 สอดคล้องกับเฉลา ระโหฐาน (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

7. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ และการเป็นผู้นำสังคมและชุมชน ส่วนแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนนั้น ได้แก่การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน พัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และต้องรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอน ทำให้สถานศึกษาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังไว้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกที่สุด ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันในการทำงานของครูผู้สอน ทำให้การทำงานเกิดประสิทธิผลตามที่มุ่งหวังไว้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาของทุกคนในสถานศึกษา

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์จะส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน ทำให้ครูผู้สอน เกิดขวัญ กำลังใจ ในการทำงาน ส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้นกว่าเดิม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่ยังไม่ได้ศึกษา คือ การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษา เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2.3 ควรศึกษาและแสวงหาแนวทางสร้างเครื่องมือหรือสื่อที่สามารถเพิ่มประสิทธิผลการทำงานของครูผู้สอนได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล* กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว

กาญจนา ภาวงศ์. (2557). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เฉลา ระโหลฐาน. (2553). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร : สุวีทาสาน.

บุญเดือน กามะณี. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูเทศบาลในจังหวัดชลบุรี*. : วิทยานิพนธ์. ค.ม. จังหวัดชลบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

วรารัตน์ คำรงวัฒนกุล. (2550). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 . วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.